

V L A A M S P A R L E M E N T

Buitengewone zitting 1995

13 juni 1995

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET

– van de heren E. Van Rompuy, A. Denys, J. Timmermans, P. Van Grembergen en J. Geysels –
houdende invoering van onverenigbaarheden met het mandaat van lid van de Vlaamse Raad

Dit voorstel van bijzonder decreet werd op 20 juni 1995,
wat betreft de heer E. Van Rompuy, overgenomen door de heer J. De Roo.

VLAAMSE RAAD

BUITENGEWONE ZITTING 1995

13 JUNI 1995

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET

— van de heren E. Van Rompuy, A. Denys, J. Timmermans, P. Van Grembergen en J. Geysels —

**houdende invoering van onverenigbaarheden met het mandaat
van lid van de Vlaamse Raad**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De mogelijkheid om de onverenigbaarheid tussen een parlementair mandaat en een ministerieel mandaat in te voeren maakt deel uit van de zogenaamde constitutionele autonomie waarover de rechtstreeks verkozen Vlaamse Raad nu beschikt.

Wettelijk is er reeds een onverenigbaarheid tussen het lidmaatschap van de Vlaamse Raad en het ambt van federaal minister of staatssecretaris (artikel 24bis, § 2, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen).

De Vlaamse Raad kan ingevolge het nieuwe artikel 24bis, § 3, van voormelde wet onverenigbaarheden invoeren voor zijn eigen leden.

Dit voorstel geeft tevens uitvoering aan artikel 49, § 2, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen dat het volgende bepaalt :

„De Vlaamse Raad, de Franse Gemeenschapsraad en de Waalse Gewestraad kunnen, ieder wat hem betreft, bij decreet beslissen dat een lid van de Raad dat tot lid van hun Regering wordt verkozen, onmiddellijk ophoudt zitting te hebben en weer in functie treedt na ontslag uit zijn functie als lid van de Regering. Het decreet voorziet in zijn vervanging in de Raad.”

Overeenkomstig artikel 128 van de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur traden zowel artikel 49 als artikel 24bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen in werking vanaf de eerstkomende algehele vernieuwing van de Kamer van Volksvertegenwoordiging, dit was op 21 mei 1995.

De invoering van een onverenigbaarheid tussen een parlementair mandaat en een ministerieel mandaat, waarbij de betrokkene voor de duur van zijn ministerambt vervangen wordt door zijn opvolger, leidt weliswaar tot een toename van het aantal politieke mandatarissen maar is nodig om meerdere redenen :

1° de regeringsleden zijn de facto niet in de mogelijkheid om hun parlementair mandaat naar behoren uit te oefenen (praktische onverenigbaarheid) ;

2° een van de hoofdpodochten van het parlement is de controle van de regering. Dienaangaande is er duidelijk een inhoudelijke onverenigbaarheid ;

3° de transparantie van de instellingen en de scheiding der machten vragen een duidelijk onderscheid tussen beide mandaten. Het voorstel versterkt de onafhankelijkheid van de wetgevende macht ten opzichte van de uitvoerende macht.

Daarenboven sluit de onverenigbaarheid aan bij het nieuwe artikel 59, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, dat bepaalt dat de leden van de Vlaamse regering door de Raad gekozen worden. Krachtens de vroegere bepaling moesten de leden van de Vlaamse regering verplicht uit en door de Raad gekozen worden.

De bijzondere wetgever heeft dus de mogelijkheid ingevoerd om niet-parlementsleden te benoemen tot Vlaams minister.

Op federaal vlak werd de onverenigbaarheid reeds ingevoerd door artikel 50 van de Grondwet.

Krachtens artikel 35, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen dient dit voorstel goedgekeurd bij tweederde meerderheid.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Dit artikel heeft een dubbele rechtsgrond.

Enerzijds geeft artikel 49, § 2, van de bijzondere wet een specifieke rechtsgrond om de onverenigbaarheid in te voeren tussen het mandaat van Vlaams parlements lid en het lidmaatschap van de Vlaamse regering.

Daarnaast geeft artikel 24bis, § 3, van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen meer algemeen de mogelijkheid om aanvullend onverenigbaarheden in te stellen voor het mandaat van lid van de Vlaamse Raad.

Er wordt voorgesteld om de onverenigbaarheid niet enkel voor de leden van de Vlaamse regering in te voeren, maar ook voor alle gewest- en gemeenschapsministers.

Hiermee worden inzonderheid bedoeld : de leden van de Vlaamse regering, de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en eventueel ook de Franse Gemeenschapsregering.

Voor de federale ministers en staatssecretarissen is de onverenigbaarheid reeds bepaald in artikel 24bis van de bijzondere wet.

Aangezien de gewestelijke staatssecretarissen geen deel uitmaken van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering (artikel 41, § 2, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen), worden zij specifiek vermeld.

Het tweede lid voorziet in een tijdelijke uitzondering voor het geval van een ontslagnemend minister (of gewestelijk staatssecretaris) die na een vernieuwing van de Vlaamse Raad verkozen wordt tot lid van de Raad. Aldus wordt deze minister niet onmiddellijk voor de keuze gesteld om de uitoefening van zijn parlementair mandaat op te geven, dan wel om zijn functie van minister neer te leggen vooraleer er een nieuwe regering gevormd is. Aldus kan hij tijdelijk zijn functie van parlamentslid en minister verenigen, zonder echter beide vergoedingen te kunnen cumuleren. Zodra er een nieuwe regering gevormd is, vervalt deze mogelijkheid : ofwel wordt hij niet verkozen tot minister en oefent hij zijn parlementair mandaat uit ; ofwel behoort hij tot de nieuwe regering en houdt hij onmiddellijk op zitting te hebben in de Raad.

Dezelfde regeling geldt eveneens op federaal vlak (artikel 1bis van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van de onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers).

Artikel 3

Dit artikel regelt de vervanging in de Vlaamse Raad, voor de duur van het ministerieel mandaat.

De opvolgers hebben hetzelfde statuut als de titularissen. Zij zijn stemgerechtigd.

De regeringsleden hebben (zonder stemrecht) zitting in de Raad en het woord moet hun worden verleend wanneer zij het vragen. De Raad kan steeds de aanwezigheid van de leden van de regering vorderen (artikel 37 van de bijzondere wet).

Nadere regels hierover kunnen worden bepaald in het reglement van de Vlaamse Raad.

Artikel 4

Het decreet kan niet in werking treden vanaf de installatievergadering van de Vlaamse Raad op 13 juni 1995, aangezien een onverenigbaarheid niet retroactief kan worden vastgesteld en de bijhorende vervanging niet retroactief kan plaatsvinden.

Daarom wordt voorgesteld het decreet in werking te laten treden op de dag van de eerste plenaire vergadering van de Vlaamse Raad na de bekendmaking van dit decreet in het Belgisch Staatsblad.

Meteen kunnen de raadsleden-ministers dan vervangen worden op het ogenblik dat de onverenigbaarheid in werking treedt.

E. VAN ROMPUY

A. DENYS

J. TIMMERMANS

P. VAN GREMBERGEN

J. GEYSELS

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET

Artikel 1

Dit bijzonder decreet regelt aangelegenheden als bedoeld in de artikelen 39, 127, 128 en 129 van de Grondwet.

Artikel 2

De uitoefening van het mandaat van lid van de Vlaamse Raad is onverenigbaar met het lidmaatschap van een gemeenschaps- of gewestregering of het ambt van gewestelijk staatssecretaris.

Evenwel kan een regeringslid of een gewestelijk staatssecretaris na de vernieuwing van de Vlaamse Raad tijdelijk de uitoefening van zijn ambt verenigen met het mandaat van lid van de Vlaamse Raad, zolang de betrokken regering ontslagnemend is.

Artikel 3

Het lid van de Vlaamse Raad dat de eed aflegt als lid van de Vlaamse regering, houdt onmiddellijk op zitting te hebben. Hij wordt vervangen door de eerst in aanmerking komende opvolger van de lijst waarop hij gekozen is.

Hij neemt zijn mandaat weer op na ontslag uit zijn functie als lid van de Vlaamse regering.

Artikel 4

Dit bijzonder decreet treedt in werking de dag van de eerste plenaire vergadering van de Vlaamse Raad na de bekendmaking van dit decreet in het Belgisch Staatsblad.

E. VAN ROMPUY

A. DENYS

J. TIMMERMANS

P. VAN GREMBERGEN

J. GEYSELS
